

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne pet-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravištvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“.

Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani 6. septembra.

Knez bolgarski je v petek v Sofiji s sledečim govorom naznanil svoj namen, da bode odstopil: „Sedem let sem delal za nezavisnost in interese Bolgarske. Posebno sem skrbel za vojsko in častnike. Poslednje zmatram za svojo rodbino in svoje otroke. Brez skrbij sem bil za svojo osobno varnost, ker sem bil mej častniki, ki so me spremljali v bojih za slavo Bolgarije. (Tu je jokal knez.) Ko sem ono žalostno noč čul ropotanje, vprašal sem, so li čete tukaj. Odgovorili so, da so, ter jaz sem bil pomirjen, kajti zaupal sem v svojo vojsko. Ne glede na žalostne dogodke nesem se motil o mojih častnikih, kajti bili so kos neredom, ki so sledili mojemu odhodu. Hvala Popovu in Mutkurovu, (knez objame obadva častnika), da sta rešila čast bolgarskih častnikov; okrog sebe vidim udane častnike, hvaleč jih lahko ostavljam Bolgarsko, kajti red se ne bode motil. V kakoršnih koli okoliščinah naj bodem, uveljavljal bodem svoj upliv za Bolgarijo in zanjo molil k Bogu. Moja duša bode vedno z mojimi častniki in ko bi nastala vojna, bodem jaz prvi, ki se bodem oglašil kot prostovoljec. V Bolgarski ne morem ostati, kajti car tega neče, ker moja navzočnost nasprotuje koristim dežele. Prisiljen sem ostaviti prestol. (Popov mu poreče vmes: „Mi smo bili vedno z Vami, smo še in bodemo vedno. Pogum!, Dalje!) Nezavisnost dežele zahteva, da zapustim Bolgarijo, kajti sicer bi jo zaseli Rusi. Predno odpotujem, rad bi se posvetoval z višjimi častniki in sestavljal regentstvo, ki bi varovalo interese častnikov. V vseh slučajih zanašam se na vojsko.“

Na prvi pogled pozna se temu govoru, kolik utis je napravil na kneza Battenberga telegram, v katerem ga je car „z debelim prstom potipal“. Otožna resignacija veje iz vseh stavkov in ves govor se čita, kakor prava labodova pesen. Vender navzlic vsemu temu pogrešamo prave tragike in če knez, spominjajoč se bojov pri Slivnici in Pirotu, javno pred narodom častnike objemlje, ne napravlja nam utisa, da stoji na koturnu, marveč ves dogodek je podoben zadnjemu dejanju v kaki komediji.

Pregledamo li ta govor podrobneje, vidimo takoj, da ni posebno srečno sestavljen. Knez naglašja,

da je neprestano le za vojsko in častnike skrbel, priznava, da se je le na vojsko zanašal in opiral in da bode sestavljal regentstvo, ki bode skrbelo za častnikov koristi. O narodu v vsem govoru niti besedice ni. Res je skrb za vojsko potrebna in pri današnjih mejnarodnih odnošajih opravičena, a vse ima svoje meje. Battenberga govor je takorekoč samoobtožba, da je za vlade kneza Battenberga v Bolgarski nastala „Säbelherrschaft“, da se je vladalo s terorizmom.

Ko so Rusi Bolgarsko osvobodili, dali so jej jako svobodno ustavo, a ko je sedel Battenberžan na prestol, bilo je njegovo prvo delo, da jo je popačil, da je narodu pravice pristrigel, sebi pa v roke dal „izredne oblasti“. Sebranje ni bilo več zbor svobodno voljenih poslancev, ampak s pritiskom sestavljeni vladni stroj, ki je deloval, kakor so vrhovni krogi veleli.

Da to ni naše osobno pristransko mnenje, temveč mnenje naroda bolgarskega samega, prepriča se lahko vsak iz časopisa „Zjedinenje“, ki je malo časa pred prevratom pisal:

„V narodnem sobranji pokazali so ti ljudje (vladni) najočividnejše, kaki so. Z dogovorjenimi klici „doli!“ in „lažeš!“ ovirali so poslance, da bi bili povedali svoje mnenje in voljo naroda. Teror vlada popolnem. Svoboda besede in misli je udušena, falsifikacija, prenačlenjenje in strast vlada v sebranju. Pri tem stanju narodnega dela, mora se vprašati, za koga je izvojevala ruska vojska svobodo? Ali za narod, ali za kneza in njegovi pritliklji Karavelova in Stambulova? Mi verujemo, da se ruske čete in ruski rublji neso trosili samo za te tri duše in njih „glupave“ obožovalce, no za ves narod. Poleg tega je jasno, da so knez, Karavelov in kompanija pograbili narodove pravice in narod ima pravico, da odvzame oblast njim, ki so v Bolgarski napravili razbojniško večino in „čapkunsko“ vlado.“

Konec dotičnega članka pa slove: „Vse zlo na Bolgarskem leži v kronani glavi, ki našo deželo vlada. Kdor bode Bolgarsko otel te osebe, bode naš največji rodoljub in naš največji dobrotnik. To je sedaj vse jedno. bodi dotičnik Cankov, Karavelov ali kdor koli. Odstranite, gospoda, to zlo s pota, pa vladajte, kakor vam drago.“

Battenberžan, kakor se da iz njegovega govora posneti, to tudi sam čuti, in ker vé, da mu bode narod še bolj nasproten, ko bode carjev odgovor proglašen, odločil se je, da odstopi. V par dneh smemo se nadejati njegove definitivne odpovedi. Radovedni smo, mu li bode kralj Milan zopet čestital.

Centralizem in deželna avtonomija.

Narodnostno vprašanje vzbuja v Avstriji razne državne teorije, katerih se drže stranke po svojih lastnih interesih. Scharschmidov predlog, ki, kakor znano, pride v bodočem državnozbornem zasedanju na vrsto, je prouzročil razprave o državnih nazorih, ki se poprej neso poudarjali v toliki meri. Mišljenje v tem pogledu je tako različno, da skoro ni več strankice, ki bi se ne držala lastnega načela, katero razglašja, kot za jedino pravo.

Ko bi bili Slovani državnozbornske desnice že jedini v načelih in nazorih, ne bilo se bati, da je ne krenejo prav glede na Scharschmidov predlog; kajti jedinstvo sama po sebi bi dajala že nekako poročstvo, da so dospeli do soglasja vsled imenitnih uzrokov in bolj ali manj veljavnih razlogov. Ali žalostno je, da so tudi Slovani nejedini, in to ne toliko vsled slabe volje drugega proti drugemu, kolikor vsled nejasnosti in, recimo tudi, vsled kratkovidnosti glede na bodočnost vsakega slovanskega oddelka posebe.

Dr. Gregor se letos že v drugič pritožuje, da Čehi in v obče državnozbornska desnica nema utrjenega in prav za prav nobenega programa. V resnici so Čehi, kolikor se razodevajo v svojih glavnih glasilih, nesložni, in kakor smo že omenili, je Praška „Politik“ popolnem zmešana. Organ češkega kluba izmenjava svoja načela vsak teden vsaj po jednokrat, potem pride zopet na stare in tako dalje. V interesu češkega naroda in, ker je njegova osoda združena tudi z osodo slovenskega naroda, v prvi vrsti tudi v našem interesu je, da se začnemo do časa razgovarjati o načelih in nazorih, ki se bodo klicali na pomoč pri reševanju Scharschmidovega predloga. Razgovor teh načel je sicer prevažen tudi za druge strani ustavnega življenja v Avstriji, ali vender preseza važnost, kako se reši Scharschmidov

LISTEK.

Strahovi.

Povest; česki spisal Vac. Beneš Třebízský, prevél M. Vrnilež.

IX.

(Dalje.)

„Kaj temu v Zadru poroko? V treh tednih tri ladje v našem okraji? Zakaj se v drugih tako ne godi? In vender stražijo straže pobrežja jednako pozabljivo. Sam vrag vedi, da se le nam vedno tako dogaja,“ srdil se je gospod komisar, ko so ga zjutraj vzbudili ter mu rekli, da so na morji razdrtine ladje videti in da ob bregu po vodi že zopet dve razmesarjeni trupli plavata in da je vsega bržkone Kiuperli kriv.

„Odstavijo me, denejo me v pokoj odstavljen uradnik je majhen uradnik, kakor komisar na dalmatinskem pobrežji, gladi lahko umira,“ mislil si je več nego povedal, gledaje skozi okno na morje, tiho kakor jagnje.

„Od danes bomo inace stražili, niti ptica viharica ne sme nad našim okrajem proleteti, da bi je ne videli in ako bi se Kiuperliju k bregovom

zljubilo, sprevreči bi se moral v muho, majhno muho, ki me v soparnem času v obraz ščiplje,“ govoril je komisar dalje.

Vzel je sabljo s količka, posadil si čako z bliščočim orlom na glavo in šel ven.

Pred stražnico stalo je skoro vse moštvo, kojemu je gospod komisar zapovedoval, okolu nekega mladega človeka. Došlec je vprašal po poveljniku, a več niso mogli ni besedice iz njega spraviti, kakor bi imel ustnice s kleščami stisnene. Po celem životu se je tresel in desnica je stiskala za pasom nož, dolg bister nož, kakor janičarski jatagan. Na plečih svetila se mu je dragocena puška. Kopito bilo je s srebrom okovano in z zlatimi cvetkami nakičeno.

Mladenič je gledal na morje, ne ugleda li na njem neveliko ladjo, na ladjici belkasto plahto in nad plahto ptice viharice.

Za nekaj časa se je res prikazala, daleč na obzoru in mladeničeve oči so se še bolj divje zasvetile, bledi, prepadeni obraz mu je zarudel, desnica je segla po puški; ali zdelo se je, da je ladija le zato izplula, da je mladeniča podražila.

A ko je zginita, zaškrtal je z zobmi, da si je komisar, „je baš z levo nogo prag prekoračil,

obe ušesi zatisnil, spustil plašč z ram, iz vsega grla zaklel ter se po celem telesu stresnil.

„Po vas vprašuje, gospod komisar. Druga ne moremo spraviti iz njega. Nekaj tajnega ima na jeziku,“ rekel je nadstražnik svojemu višjemu nemški.

Gospod komisar bil je iz Heba doma, od sasko-bavarskih mej, vender se je tukajšnjemu jeziku kolikor toliko priučil, kajti pol veka — dobrih petdeset let je že jadransko morje in dalmatinsko pobrežje gledal.

„Nam ni nič tajnega, ako ničesa o Kiuperliji ne ve. Še naštetu mu jih dam za to, da nas s praznim klepetanjem muči, kakor bi le za to tu bili. — Še sedaj mi gre po glavi, tako je ta pasji dečko z zobmi zaškrtal,“ srdil se je komisar tudi nemški.

„Po meni vprašuješ?“

„Po vas, gospod.“

„Govori tedaj, in ne obotavljaj se.“

„Hočem z vami, gospod, na samem govoriti, da tega nihče ne čuje.“

„Tako tajno je, dečko — prevejanec?“

„Tako tajno; — ali prevejanec nisem. Zvest

predlog, vse druge interese, ki jih imajo avstrijski Slovani glede na svojo bodočnost. Jaz bi srčno želel, da bi se Slovenci prek in prek zanimali za take razgovore, in da bi se jih udeleževali in taki dospeli do jasnosti, s katero bi tudi naši državni poslanci uplivali, če ne s številom udov, pa z močjo razuma, ko se bode pretresal prevažen, za Slovane najodločilniši predmet.

Začnimo danes s centralizmom in deželno avtonomijo. Avstrija je nastala polagoma s tem, da so se združili razni narodi v jedno državno skupino. Že zaradi tega ni bila ona od začetka centralistična. Svojstva narodov in posebnosti dežel, v katerih prebivajo avstrijski narodi, so taka, da centralizma v pravem pomenu besede ni bilo možno izvršiti nikdar brez upora v našem cesarstvu. Naravno je bilo, da so hrepeneli narodi potem, kako bi centralizem zopet oslabili, ko se jim je zdelo, da je spravil preveč moči v svojo oblast. Naravno je, da so skušali ti narodi priboriti si zopet politične oblike, v katerih bi se najlaže sukali po svojih lastnostih in po svojstvenih potrebah. Nam ni tukaj preiskovati, kako se je zgodilo vse to, da imamo zdaj v Cislitaviji centralno vladno in pa deželno avtonomijo, da imamo poleg centralnega parlamenta tudi deželne zbornice. Dovolj, da se bojujeta v tem pogledu dve glavni stranki: jedna hoče okrepiti centralizem, druga pa deželno samoupravo. Za centralizem so seveda gospodujoči narodi, pri nas Nemci, in njim se pridružujejo rade vlade že zaradi tega, ker se jim zdi centralistični upravni mehanizem preprostejši, nego je ona uprava, katera izvira iz pridruženega ustroja deželne avtonomije. Naravno je, da vlada ne da lahko iz rok, kar ji je priboril ali ohranil centralizem. Zato tudi vedna nasprotja mej centralno vladno in deželnimi avtonomisti.

Avtonomisti poslednje vrste hočejo uravnati vse po svoje, torej s pomočjo deželnih zborov. Zategadelj so pri premnogi vprašanji zato, da bi jih reševali in rešili deželni zastopi. Na čelu takim avtonomistom so Poljaki in Čehi, in ravno ti žele in zahtevajo, da bi se tudi rešitev Scharschmidovega predloga vršila v deželnih zborih. Tukaj pa nečemo še preiskovati, ali imajo Poljaki in Čehi prav glede na Scharschmidov predlog; nam je na srcu obsežnejše vprašanje: mi bi radi izvedeli, potem ko se deželna avtonomija nasproti centralizmu z vso silo poudarja ravno zdaj, ali ima deželna avtonomija zares lastnost in moč, slabiti in krotiti centralizem, kjer in kedar koli stopa v Avstriji, oziroma v Cislitaviji, čez svoje meje. Meni se dozdeva, da so deželni avtonomisti doslej prezirali jedno točko v tem pogledu.

Oni, ki se na vso moč upirajo za deželno avtonomijo, pozabljajo, da večina deželnih zborov ima največjo neugodnost v tem, da so zastopane v enem in istem deželnem zboru razne narodnosti. Večine jednega naroda prezirajo potrebe in težnje manjšin drugega ali celo drugih narodov. In kaj sledi iz tega? Prezirane in tlačene manjšine iščejo pomoči, kjer se nadejajo, da bi jo našli. Kjer nemajo ušes za pravico v deželnih zborih, tam se zaletavajo pritiskani narodni odlomki v zavetje državnega zbora. Ako pripadajo ti odlomki

onim narodom, ki imajo v državnem zboru večino, je pač umevno, da ti odlomki dobijo pomoč v državnem zboru.

Državnozbornske večine se vsled takih razmer in slučajev kaj rade nagibajo k temu, da se deželnim zborom prikrajšajo pravice, in da se moč centralnega parlamenta poveča. Oni narodi, ki upajo, da ostanejo v večini v državnem zboru, vidijo v pritožbah tlačenih manjšin, k njim pripadajočih, najboljšo priliko, da odvzamejo deželnim zborom pravico nadaljnjega pritiskanja in da tako povečajo delokrog državnega zbora. Centralne vlade se takim zahtevam itak ne protivijo, in tako prouzročujejo manjšine deželnih zborov, da s svojimi pritožbami na državni zbor povečajo oblast državnega zbora in osrednje vlade. S tem pa se krepí jedino centralizem v isti meri, kakor se slabi deželna avtonomija. Ista moč deželnih zborov, ki ima po svojem nastanku namen, čuvati, da se centralna sila ne pomnoži čez mero, deluje ob enem v nasprotnem, samo sebe slabečem zmislu. Vse to se godi ne zaradi tega, ker obseza Avstrija razne narodnosti, ampak zato, ker neso iste narodnosti prav zastopane v deželnih zborih. Tem zastopom bi ne imele biti podstava svojevoljno razdeljene in omejene dežele, ampak narodi

Deželna avtonomija se je sama po sebi ustvarila iz dobrih namenov: vsaj oni, ki so jo radi vsprejeli, so menili, da bi centralizmu prestrigli peruti, kjer se preveč šopiri. Ali sestava deželnih zborov in krivo okroženje dežel razodeva moč, ki se obrača naposled proti deželni avtonomiji.

Deželni avtonomisti se po pravici pritožujejo, da samouprava dežel postaja od leta do leta nepomenljivejša, da se osrednja vlada od leta do leta manj ozira na deželne zbornice; ali isti avtonomisti bi morali sprevideti tudi uzroke, zakaj gre deželna samouprava rakovo pot. Ravno oni, ki najbolj togujejo, imajo največ na svoji vesti; in ravno oni, ki najrajši in najhujše zatirajo manjšine, se najbolj hudujejo proti krčenju deželne avtonomije. Ali prokrovati ni težavno, da centralizem se bo krepil v Cislitaviji tako dolgo, dokler ostane avtonomija dežel tako osnovana, kakor je zdaj; kajti na tej podstavi se bo vršilo zatiranje manjšin drugih narodov še nadalje in bodo ti narodi imeli priliko in uzroke, iskati zavetja pri osrednji vladi in v državnem zboru.

Na tej osnovi deželne avtonomije imajo pa naposled Nemci največ dobička, prvič, ker je največ deželnih zborov, v katerih so zastopani sami, torej z jedno samo narodnostjo, drugič, ker so zastopani v večinah in tretjič ker imajo Nemci največ šans, da ostanejo gospodovalci tudi v državnem zboru. Centralizem jim povprek ne škoduje, pač pa koristi, ker ga uporabljajo za tlačanje Slovanov. Ko bi Čehov ne bilo v sedanjem, tako imenovanem češkem kraljestvu, bi Nemci ne nasprotovali ne avtonomiji, ne sedanji osnovi deželnih zborov. Čehi imajo pa še druge interese, nego jedino meje sedanjega kraljestva varovati in tako ostanejo jedini Poljaki, kateri bi imeli iz zgolj sebičnosti potegovati

se za to, da ostane ali pa da se celo razširi sedanja deželna avtonomija.

Čehi in Poljaki pa utegnejo izprevideti, da deželna avtonomija pospešuje samo moč centralizma, torej moč, katera nikakor ni v njih namerah, in katera, kakor je lahko umevno, nikakor ne more koristiti niti avstrijskim Slovanom v obče, niti državi sami. Čehi in Poljaki pa tudi utegnejo spoznati, da deželna samouprava, kakoršna je zdaj, nikdar ne more rešiti povoljno Scharschmidovega predloga. Fr. Podgornik.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 3. septembra

Gališki poljski listi se pritožujejo, da se Avstrija odločno ne potegne za kneza Aleksandra in ne ovira ruskih prizadevanj na Balkanu. „Dziennik Polski“ upa, da bode upliv Ogrov že spravil avstrijsko diplomacijo na pravo pot. Tako pisanje poljskih listov utegnili bi Avstrijo spraviti še v nevarnost. Poljaki pa tudi nič ne pomislijo, da s tem le škodujejo Poljakom na Ruskem.

Vnanje države.

Rusko oficijozno glasilo „Nord“ prinaša članek o **tricarskeji zvezi**. Ta list pravi, da imajo Rusi le malo zaupanja v Avstrijo, ker se prijateljstvo na Avstrijo opira samo na osobna čustva cesarja Frana Josipa. Nemci in Poljaki so sovražni Rusiji, Tisza pa tudi nikdar ne bode odkritosrčno podpiral trocarske zveze. Češki listi zlasti „Politik“ so pa s svojo vnetostjo Rusiji več škodovali, kakor koristili.

Rusija je nekda že poslala velevladnim noto o bolgarskem vprašanju. V noti poudarja, da je treba energičnih naredb, da se zopet naredi red v Bolgariji, kjer se sedaj vedno menjajo vlade. Ruska vlada je potrebno že storila. — „Politik“ dobila je od veljavnega ruskega diplomata sledeča poročila o bolgarskih zadevah. Car sovraži kneza, ker se je dal rabiti za orodje protislovanskim uplivom. Rusija nikdar ne more zatajiti svojih slovanskih simpatij, kot slovanska velevlad. Princ Battenberg je osobno jako prijazen človek, a je preveč lahkomišeln in hrepeni po kraljevi kroni. Zato so ga angleška laskanja spravila na napačno pot. Princ napačno misli o mišljenji bolgarske vojske in naroda. Bolgarska vojska je to, kar jo je naredila Rusija, bolgarski narod se ima samo Rusom zahvaliti za osvobodjenje. Bolgari bi bili morali zatajiti vse plemenitejšje čute, ko bi to pozabili. Sedaj je Bolgarija torišče tujih intrig. Poslednja zarota se je bila uprizorila jako nespretno, zato je bila brezuspešna. Položaj, katerega je ustvarila protirevolucija ne more biti trajen. Položaj v Bolgariji je sedaj jako resen. Dogodki so sedaj lokalnega značaja, a bodo dobili evropski značaj, ako bi kaka vlast resno poskušala Rusijo pripraviti ob plodove njenih prizadevanj in žrtv na Balkanu. Sicer Rusija ne zmatra za potrebo vsako desetletje za svojo misijo žrtvovati 200.000 ljudi in brez števila milijonov, nikakor pa ne bode dopustila, da bi z njeno krvjo osvobodjena dežela postala igrača za protislovanske nakane, spekulacije in interese. Rusija ne želi Bolgarije obdržati zase, ampak želi, da se bolgarski narod samostojno razvija. Za ustanovljenje reda v Bolgariji mora najprej Turčija kaj storiti. Ko bi pa tudi Rusi poselili Bolgarijo, je ne bodo zase obdržali. Princ Karadjordjevič ni kandidat za bolgarski prestol. Vse, kar se je pisalo o kandidaturah, je prenačljeno. O delitvi upliva na Balkanu se Avstrija

podanik beškega cara sem, kojemu hoče carstvo na morji drug vzeti —“

„O njem da ti veš?“ posmejal se je komisar; a komaj da se je posmejal, streslo ga je. V glavi ga je nekaj zbudilo — protin. Bila je njegova bolezen. Že dolgo je imel mir, danes se mu je bolezen zopet povrnila. Vender je molčal, ni zaklel, kajti hotel je zvedeti, kaj mu mladi človek novega prinese.

„Puško moraš zvunaj pustiti, nož ti tudi spravi, kajti mornar ne sme z uradnikom v orožji govoriti. Ko pojdeš domov, vrnejo ti zopet puško in nož. — Vidva se postavita k vratim, kajti ako cesarski uradnik s tujcem govori, mora biti straža pred vrati, da bi nihče ne poslušal in uradnih tajnostij ne zvedel. — Idi torej.“

„Nerad, vendar je dal dragoceno puško in dolgi bistri nož kakor janičarski jatagan stražnikom v roke. Prvič je danes tujemu orožju podržati dal; a danes je bil tudi prvič pred cesarskim komisarjem, s kojim baje ne sme nihče v orožji govoriti.

X.

Na straži pred vrati stal je mladi mornarček, ki se je s Stalom Giovannijem norčeval, ko so se brez uspeha z lova na Kiuperlija vračali in zopet danes se je tako lukavo smehljaj.

„Boji se ga, zato mu je velel odložiti orožje in zato tudi mi tukaj stojimo. Komisar je baba, kakor katera od onih, ki hodijo v gozd po dračje. Ne vem, kako je vender komisarjem postal. — Brž ko ne, ker je Nemec, tvrd Nemec, a pri tem topoglav, kakor spletski. — Tega mladega človeka dobro poznam, bil sem nekoliko potov v njih vasi. Starešine sin je, bogatin in v skalah ima dekle. Tudi njo poznam, dasi sem jo le enkrat nad morjem na skali videl; pravijo, da bo svatba. Čemu prihaja k nam v stražnico?

„Komisarja gre na svatbo vabit,“ reče drug.

Kak tepec si! Ne veš, da v Dalmaciji uradnikov nikoli na dom ne vabijo in da je neradi vidijo pod streho, zlasti na pobrezji in da se neradi z njimi srečujejo? Se mu je že kaj zgodilo in zato se gre uradu pritožiti. Pa tudi to mi je čudno, kajti tu niso ljudje navajeni pri uradu si prava iskati, temveč se sami mej seboj poravnajo in uradi se lastnovoljno v njih račune mešajo, akoprem jih nihče ne kliče.“

„... Nečem plačila, vam ga prepuščam. Moj oče ima dovolj imenja in jaz bi se sramoval, ako bi šel za plačilo k uradu“, pravil je gospodu komisarju.

„Dober, zvest podložnik; za to dobiš pohvalo.

Vse povem tam in natančno povem, tudi deklico boš imel za ženo, lahko ti na to roko dam in veš to, da ni noben uradnik nikomur roke podal, kdor ni tudi uradnik? Beški cesar ti svatbo napravi, pomisli, beški cesar, na svoje stroške, ker si zvest podložnik. Jaz sam pojdem s teboj v skale k staremu možu in mesto tebe rečem za Jel — Ali kako ime! Neizrekljivo! Čudno ime in še čudnejše ljudstvo. Pri nas na saski meji ni takega,“ govoril je uradnik uljudno, radosti si roci mel in njegove oči so z nekako nestrpnostjo skozi okno gledale po gladini, tibi in ravni kakor mramornata miza.

„Pa ne smete nikomur omeniti, gospod, kam imate namerjeno, sicer bi o tem zvedel, Jelico v svoje jame odnesel in celi naši vasi bi se slaba godila. Gospod, on je zel lopov, peklensk. Jaz sem ga z oči v oči pogledal, ko je šel k nji gori na skale; pa nisem se ga bal. Naša vas bi zgorela in ribiče z rodovinami vred bi do zadnjega potopil.“

„Saj sam vem, kako je iti nanj in to mi moraš že pustiti, kajti petdeset let sem že tu in moji možje so tudi že nekaj takih hrustov polovili.

„Takah, gospod?“

„Kaj pa, da takih.“

(Dalje prihi.)

in Rusija nista nič sporazumeli, a vendar je naravno, da Avstrija želi bolj širiti svoj vpliv na zapadu, Rusija pa na vzhodu.

Kakor se piše iz Rima v „Pol. Corr.“, italijanski vladni krogi ne verjamejo, da bi zaradi Bolgarije nastala kaka vojna. Italijanska vlada bode v bolgarskem vprašanju postopala v sporazumljenju s carskimi vlastmi. Po tem soditi ostala bi Anglija v bolgarskem vprašanju popolnoma osamljena, kajti Francozi bodo podpirali rusko politiko, kakor se da posneti iz Pariških listov.

Francoski listi pišejo, da je rusko prvenstvo spodrinilo nemško. Tako piše Rochefort, da ni več Bismarck razsojevalec Evrope, ampak car. Carjeva brzjavka na bolgarskega kneza je Sadova za Nemčijo. — V Sevaceski dolini prijeli so saksonskega polkovnika zaradi vohunstva. Ker pa ni bilo zadostnih dokazov proti njemu, so ga pa izpustili. Ta dogodek porabili so monarhični in republikanski listi proti vojnemu ministru. Napadajo ga, da so izpustili saksonskega polkovnika, kajti če se bode tako postopalo, bodo Nemci svobodno vohunarili po Francoskem in nov zakon proti vohunstvu ne bode nič koristil.

Prusija še vedno nadaljuje iztiranje Poljakov. Iztirali so več oseb, ki se ne smejo vrniti v Rusijo. Te so prosile, da bi smele ostati, a so jim pruska oblastva odgovorila, da naj se pa izselijo kam drugam. Kakor se vidi, je Prusija trdno sklenila ponemčiti Poznansko, naj stoji, kar hoče.

V Vratislavu se je sešel shod nemških katolikov. Pri tej priliki je vodja nemških katolikov Windthorst pri banketu napil na cesarja Viljema, proslavljal zmago pri Sedanu in izražal upanje, da bodo za Nemčijo nastopili boljši časi, ker sta se sprijaznila cesar in papež. Kakor se da iz govorov na katoliškem shodu posneti, nemški katoliki še niso zadovoljni s tem, kar jim je dosedaj odjenjala vlada. Windthorst je poudarjal, da se mora uvesti popolni status quo ante, da se mora pred vsem odpraviti oni zakon, ki prepoveduje raznim samostanskim korporacijam bivati v Nemčiji.

30. avgusta je pri adresni debati v angleški spodnji zbornici liberalcec Smith predlagal, da bi zbornica izrekla svoje obžalovanje zaradi vojne v Birmi. Angleži so v Gorenji Birmi napravili več zlega in bede, kakor kralj Thibo v šestih letih svojega strahovitega vladanja. Angleže v Birmi ravno tako sovražijo, kakor Francoze na Madagaskaru. Podtajnik za Indijo, sir J. Gorst, je obžaloval, da vojna tako dolgo traja, a je opravičeval vlado, da se je še le po dolgem obotavljanju odločila za vojno, kar je pa bilo potrebno radi varstva britanske Birme in Indije. Sedaj vlada ne more nič storiti, a kadar nastopi hladnejše vreme, bode pa poslala v Birmo 30.000 vojakov. Stroški se res ne bodo pokrili iz Gorenje Birme, a jih je lahko pokriti s preostankom britanske Birme. Smithov dostavek je bil sicer zavržen, a iz vse debate se je videlo, da bodo Angleži imeli v Birmi še mnogo dela ter ne bodo mogli Rusom delati v Aziji nikakih ovir. Irsko vprašanje in birmanske zadeve pa tudi manjšajo moč in veljavo Anglije v Evropi. Rusija se sedaj ne bode ozirala na angleška pretenja in bode urenila zadeve na Balkanu, kakor se jej bode zdelo ugodno, naj se v Londonu še tako jezé.

Domače stvari.

— (Imenovanja.) Gosp. Anton Črnivec, učitelj na pripravišču v Proseku in g. Anton Kožuh, suplent na gimnaziji v Gorici, imenovana sta začasna učitelja na učiteljski v Kopru. G. Vilibald Venedik, provizor in duhovnik nemškega reda, imenovan je pravim upraviteljem župnije v Središču.

— (Odlikovanje.) Gosp. Julij Seeder, bivši okrajni glavar v Mariboru, sedaj svetnik pri namestništvu v Gradci, dobil je red železne krone tretje vrste.

— (Šolsko leto) na vseh Ljubljanskih zavodih prične dne 18. t. m., upisovanje pa 14. in 15. t. m. Vsprejemni izpit na gimnaziji bode dne 16. in 17. t. m.

— (Umrli) je včeraj zjutraj za mrtvoudom g. Vincencij Seunik, hišni posetnik v Gradišču in častni član Ljubljanskega mesta, v 79 letu svoje dobe.

— (Poročevalne shode) volilcem svojim Dolenjskem sklicuje ta teden državni poslanec g. dež. sod. svet. J. Hren. Prišel je včeraj dopoldne v Ratečah, nadaljeval bode v sredo v središčih svojega volitvenega okraja. — Notranjci, Gorenjci, Ljubljana in okolica pa, kakor kaže, tudi letos ostanejo brez poročil svojih poslancev.

— (Delavsko pevsko društvo „Slavec“) priredilo nam je včeraj na čitalniškem, z zastavami, raznobojnimi lampijoni in lučicami okrašenem vrtu, prijetno veselico, ki je bila zopet dokaz, da to društvo vedno in dosledno napreduje, da je že postalo važen faktor v našem društvenem življenju. Občinstvo goji za to društvo posebne simpatije in obiskuje njegove veselice vsekdar v obilem

številu. Tako bilo je tudi včeraj. Program bil je raznovrsten, izvrševal se je redno točka za točko, izimši jedino loterijo, katero je bilo finančno vodstvo prepovedalo. Ne vemo, kaj je bil vzrok prepovedi, to pa vemo, da je finančno vodstvo s svojo prepovedjo raka v vodo vrglo, kajti vsi dobitki razprodali so se baš zaradi tega za prav dobre cene in „Slavec“ obvaroval se je s tem grotne škode. Prva točka pevskega programa bil je Grbičev „Slovanski brod“, lepa skladba, katero je Slavčev zbor izborno pel. Zbor je mnogobrojen in krepak in pridobil si je že tisto uglednost, ki je zborov neobhodna lastnost. Zbor nastopil je potem še trikrat z enakim uspehom, vendar je nam posebno ugajal zadnji zbor. Bila je to pl. Janušovskega nova skladba „Domoljubje“, s katero se je omenjeni gospod vredno pridružil mej naše skladatelje. Zbor njegov je krepak, odlikuje se po prav lepih akordih in bode stalno ostal na narodnem repertoiru. Občinstvu je jako ugajal in ko se je v drugi odpel, dvignili so v dokaz priznanja g. skladatelja na rame. Iz posebne prijaznosti sta pri veselici sodelovala gg. Meden in Pucihar, naša slavnoznanca solista. Prvi pel je v Ipavčevem zboru „Ne vem“ in Vilharjev „Oj vstani solnce moje“, a ker burnega ploskanja ni bilo konec, dodal še „Lahko noč“, s katero je vzbudil novo priznavanje in ploskanje. G. Pucihar pel je Nedvedovo „Darilo“ na veliko pohvalo. Navdušeno priznavanje in živoklice pa sta oba vkupe izzvala z večno lepo Ipavčevo „Domovino“, katera se je morala ponavljati. Mej posamičnimi točkami svirala je vojaška godba domačega pešpolka št. 17, pod vodstvom g. kapelnika Nemrave. Godba svirala je izvrstno in občinstvo ploskalo je obilo in vztrajno. O včerajšnji veselici sme se reči, da je bila v vseh delih dobra, v premnogih izborna in da bi enakih uspehov pri vseh naših društvih želeli.

— (Društva „Slavec“ kegljanje na dobitke.) Do danes opoldne kegljajo se je 570 serij. Največe število kegljev je 15.

— (Iz zdravstvenih ozirov) prepovedano je romanje v procesijah k sv. Joštu in v Velesovo na Gorenjskem. V okraji zatiškem ustavljeni so za sedaj vsi letni in živinski semnji.

— (Čudež.) Na svoji že precej omadeževani vesti ga ima — kdo bi si mislil — „Deutsche Wacht“. V svoji „feuchtfrohlichbeschauliche Seligkeit“ piše namreč v včerajšnji številki v dopisu iz Kozjega doslovno: Ein junges, hübsches Mädchen von hier, welches, seit es gelegentlich der hier abgehaltenen Mission einem Glaubensapostel vom Josefberge gebeichtet hatte, kopfhängerisch wurde, — hat sich gestern mit seltener Kaltblütigkeit, und Raffiniertheit das Leben genommen. Das Mädchen hat sich nämlich mit einem Rasiermesser erst die beiden Oberarme bis auf die Knochen und dann die Kehle durchgeschnitten. Ko je „Deutsche Wacht“ znebila se te grozne novice, pravi nadalje: „Dieser Fall machte hier und weit herum nicht geringes Aufsehen und giebt gewiss auch viel zu denken.“ Za Boga, istina je! Kaj tacega umejo le gospodje nemškutarji v Celji, ki so zaradi tega slučaja gotovo globoko premišljali in ugibali, ter imeli par nemirnih nočij. Pričakovali smo, da bodo mlademu brdkemu dekletu že zaradi krščanske milosrdnosti pustili vsaj jedno roko. Vse zaman! Krvoloki odrezali so jej obe roki, da so tako uprizorili produkcijo, da si je revica brez rok z ostro britvijo prerezala še vrat. Brrr — grozno! „Urkapitalvievechovič“ kje si?

— (Izvestje o koleri.) V Trstu od petka do sobote opoldne 9 oseb za kolero zbolelo, 4 umrle. Z Reke se brzovjavlja dne 4. t. m.: V zadnjih 24 urah tukaj 4 osebe za kolero zbolele, 5 jih je umrlo.

— (Zagorska železnica) se je v soboto slovesno otvorila. Prvi vlak, ki je ovenčan dospel v Krapinske toplice, bil je živahno pozdravljen.

— (Medvedko ustrelil) je 4. t. m. lovec Rudeževe graščine, Jože Avstel v Loškopotoškem gozdu, ki tehta, kakor sodijo, nad dva stota. Bila je srednje starosti. — Ko je omenjeni lovec prvokrat na medvedko streljal, jo je bil le ranil in „teta“ zakadili so se zbog bolečine za lovca, kateri je bil iznenaden nad to drznostjo, in prisiljen tudi v beg se spustiti, — ter je naposled srečno upihal jo. Drugi dan je lovčeva smrtonosna krogla bolje zadela. — Klatita se baje še „oče“ in „sin“ po tamošnjih gozdih, katerima pa bodo ure kmalu štete! — Nekež ženi pa je „teta“ iz pletenice ravno

nabrane maline — prav mirno použila, ko se je prva nekoliko oddaljila. Vrnivša pa je ugibala po vzroku nezgode.

— (Razpisano) je mesto ranocelnika v Dolenjem Logatci. Letna nagrada 700 gl. Prošnje do 20. septembra.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Levov 6. septembra. Cesar ob 6. uri zjutraj v Grodek dospel in se v kočiji odpeljal v Lubijeno navdušeno pozdravljan.

Sofija 6. septembra. Bolgarska vlada izjavila ruskemu konzulu: Bolgarski narod, žrtvujoč svojo udanost knezu, ima na drugi strani pravico, da se mu zajamči bolgarska nezavisnost. Konzul naj torej v Peterburg predloži naslednje točke: 1. Pojasnilo o ruskem kandidatu za bolgarski prestol. 2. Obljuba, da ne bode ruske okupacije. 3. Da ustava ostane nepremenjena. 4. Samostalna uprava. 5. Da se rusk general odpošlje le kot vojni minister, da bode preorganizoval vojsko. 6. Uporabljati se imajo bolgarski, ne ruski častniki. — Vlada dala je zastopnikom velesil „exposé“ o položaji, da se vlasti o njem izreko. — Narodno sebranje sklicano na 11. dan septembra.

London 6. septembra. „Morning Post“ pravi: Da se je Thornton poklical v London, to je znamenje, da je angleški kabinet pripravljen, odločno in v soglasji z velikimi političnimi tradicijami Anglije postopati.

Sofija 5. septembra. V včerajšnjem ministrskem совету ponovil je knez svoj sklep, da se bode odpovedal. Ministri in poveljniki vojske so ugovarjali, a knez je ostal pri svojem sklepu. Svet ni prav nič ukrenil.

Carigrad 5. septembra. Angleški veleposlanik, zaradi bolgarskega vprašanja v London pozvan, danes odpotoval.

Atene 5. septembra. Število pri potresu ranjenih znaša nad 1000. Škoda se ceni na 20 milijonov.

Novi York 5. septembra. Pri Williamsportu na Nordbrance-Pennsylvania železnici so zločinci iz hudobije zažgali kočjo, v kateri je stanovalo 9 ogerskih delavcev. Vseh 9 je zgorelo.

Narodno-gospodarske stvari.

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

Debate o tem predmetu udeležil se je gosp. zbornik Fr. Ksav. Souvan, kateri je predlagal, naj se zbornica izreče za dokaz sposobnosti ter da naj se na posamična vprašanja odgovori v kateri prihodnjih sej. Za predlog g. Souvana govorili so gg.: V. Petričič, Anton Klein, Ivan Nep. Horak, za odsekov predlog pa g. Ivan Baumgartner.

Ko je gospod zbornični tajnik nekoliko pojasnil ta predmet in se je na predlog g. zbornika M. Pakiča sklenil konec debate, pričelo se je glasovanje in vsprejel se je predlog g. Souvana.

III. G. zbornični tajnik poroča o ukazu c. kr. trgovinskega ministerstva z dne 29. septembra 1885, št. 31.107. Ta ukaz slóve tako-le:

Vsled resolucije, katero je sklenila poslanska zbornica državnega zbora pri posvetovanju novele k obrtnemu zakonu z dne 15. marca 1883 (drž. zak. št. 39) pri § 38. namenilo se je trgovinsko ministerstvo sporazumno z ministerstvom za notranje zadeve uravnati obseg pod skupnim (kolektivnim) imenom izvrševanih trgovskih obrtov, v kolikor gledé poimenovanja istih o obsegu trgovske pravice morejo nastati dvojbe.

Razen trgovskih obrtov, o katerih je vsled t. u. ukazu z dne 20. septembra 1883, št. 25.881 slavna zbornica izrekla že svoje mnenje, spadajo sem tudi trgovski obrti kramerjev in prteninarjev, trgovina z belo prtenino, z lepotinami (galanterijskim blagom), Nürnbergskim blagom, trgovina s surovino, trgovina s krojnim blagom (vsakdanjim ali kurentnim in rokodelnim ali manufakturnim blagom,) in so se torej tudi za te obrte, osobito s pomočjo dotičnih starejših naredb sestavili se izkazi, kateri so se doposlali zbornici z vabilom, naj bi se o njih posvetovala in na podlagi od dotičnih zadrug udoblenih izrekov izrekla trgovin-kemu ministerstvu utemeljeno mnenje o teh izkazih pôtom političnega deželnega oblastva.

Pri oddaji tega mnenja je ozir jemati na dejanske razmere trgovske vršbe, kakoršne so v tamošnjem zborničnem okraji nastale.

Če razen tû omenjenih, potem onih trgovskih obrtov, kateri so bili predmet t. u. ukazu z dne 20. septembra 1883, št. 25.881, obstojijo v tamošnjem zborničnem okraji še drugi pod skupnim (kolektivnim) imenom izvrševani trgovski obrti, katerih poimenovanje more dajati prostor dvojbeno obsegu trgovske pravice, naj se mnenje raztegne tudi na

te obrte. — Pri tem pa se vendar oménja, da gledé onih skupnih trgovskih obrtov, katerih zaznamovanje kaže na določeno kategorijo blaga, kakor n. pr. obrti trgovcev s posteljno opravo, z umetninami, s pisarsko, risarsko in slikarsko pripravo, trgovcev z barvili, s pridelki rudnikov, z modnim blagom, z igrači in berhtesgadenskim blagom, ni potreba zaznamenovati obsega pravice.

Odsek se je zaradi te zadeve obrnil do gremija trgovcev v Ljubljani in na posamične udeležence, da bi si udobilo potrebna pojasnila in bi mogel natanko poročati o teh razmerah.

V naslednjem poročilo:

Izkaz blaga, katero obseza trgovski obrt kramarjev, vzet je iz dvornega dekreta z dne 20. februarja 1822.

V Kranjski bile so vendar že tedaj, ko je izšel ta dekret, različne naprave. V Ljubljani so mej kramarji in trgovci že za vlade Marije Terezije nastali prepiri o njihovih trgovskih pravicah ter se končno odpravili s poravnavo, katera je bila z dvornim dekretom z dne 3. julija 1775 potrjena. Na podstavi te poravnave sta bila sestavljena dva izkaza o blagu; jeden teh izkazov obsežal je blago, s katerim so imeli izključivo trgovati samo kramarji, drugi pa samo blago, s katerim so smeli vkupno tržiti kramarji in trgovci. Zopet nastali prepiri dali so cesarju Josipu II. povod, da je v kranjskih mestih odpravil razliko mej trgovci in kramarji; slednji pa so morali zdaj izkazati se, da so si priučili trgovino, da imajo zadosten zaklad ter da plačujejo jednak davek. Na podstavi privilegijev trgovskega stanu v Ljubljani (12. septembra 1799) plačevali so trgovskemu stanu utelovljeni kramarji manjše sprejemnine, bili so oproščeni dokaza o izučbi in izkazu o zakladu; član 11. je določeval razloček mej njimi in trgovci tako: da imajo trgovci, vsak po svoje, pravico, naročiti si k njihovi trgovini spadajoče blago, v balah, v kosih, centih v neomejeni količini ne le za prodaj alà minuta, marveč tudi all' in grosso, kramarji pa naj bi bili s tem zadovoljni, da si svoje zaloge samo po potrebi male trgovine naročajo ter prodajajo.

(Dalje prih.)

Zahvala.

V imenu zidarjev se srčno zahvalim vsem onim gospodom, koji so darovali za pogostitev zidarjev minulo soboto, osobito pa izrekam največo zahvalo gg. Šantelju in Kolmanu, ki sta se toliko potrudila, da je vse to kolikor se dá sijajno izpalo, posebno se srčno zahvaljujem za meni darovano uspomenico.

Ivan Antič,
polr.

Listnica upravnistva: Čast. gosp. L. J. v V. Z danes poslanimi 2 gld. 80 kr. plačana naročnina do 30. septembra.

Tuji:

5. septembra.

Pri **Stonu**: Adler z Dunaja. — Persin iz Zagreba. — pl. Reya, Stolfa, Mitos iz Trsta. — Kern z Dunaja — Schroll iz Gorice. — Kubiček iz Reke. —
Pri **Malič**: Gessler, Schulhof z Dunaja. — Schreyer iz Budimpešte. — pl. Zaccaria, dr. Saunig iz Trsta. — Zehler z Dunaja.

Tržne cene v Ljubljani

dné 4. septembra t. l.

	gld. kr.		gld. kr.
Pšenica, hktl.	6 34	Špeh povojen, kgr.	70
Rež,	4 87	Surovo maslo,	90
Ječmen,	4 22	Jajce, jedno,	25
Oves,	2 60	Mleko, liter	8
Ajda,	4 06	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	4 55	Telečje	50
Koruza,	4 71	Svinjsko	58
Krompir,	2 50	Koštrunovo	30
Leča,	11	Pišanec	40
Grah,	10	Golob	17
Fižol,	10	Seno, 100 kilo	2 50
Maslo, kgr.	1	Slama,	2 14
Mast,	68	Drva trda, 4 metr.	6
Speh frišen,	64	" mehka, "	4

Meteorologično poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
4. sept.	7. zjutraj	739.91 mm.	13.6° C	brezv.	megla	0.00 mm.
	2. pop.	739.06 mm.	25.6° C	sl. szh.	d. jas.	
	9. zvečer	739.62 mm.	18.4° C	sl. zah.	jas.	
5. sept.	7. zjutraj	739.44 mm.	13.6° C	brezv.	megla	0.00 mm.
	2. pop.	737.92 mm.	26.6° C	sl. zah.	jas.	
	9. zvečer	738.44 mm.	18.8° C	sl. zah.	jas.	

Srednja temperatura 19.2° in 19.7°, za 2.9° in 3.7° nad normalom.

Dunajska borza

dné 6. septembra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	84 gld. 85 kr.
Srebrna renta	85 " 40 "
Zlata renta	118 " 35 "
5% marcna renta	102 " 10 "
Akcije narodne banke	863 " "
Kreditne akcije	278 " 80 "
London	126 " 20 "

Izdatelj in odgovorni urednik: Ivan Železnikar.

Srebro	— gld. — kr.
Napol.	9 " 99 "
C. kr. cekini	5 " 96 "
Nemške marke	61 " 80 "
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld. 132 " 75 "
Državne srečke iz l. 1864	100 gld. 169 " 25 "
Ogrska zlata renta 4%	107 " 90 "
Ogrska papirna renta 5%	94 " 55 "
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	105 " 50 "
Dunava reg. srečke 5%	100 gld. 118 " 25 "
Zemlj. obč. avstr. 4% zlati zast. listi	124 " 50 "
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	— " — "
Prior. oblig. Ferdinandove sev. žele. ce	98 " 80 "
Kreditne srečke	100 g " 177 " 50 "
Rudolfove srečke	10 " 19 " 60 "
Akcije anglo-avstr. banke	120 " 112 " — "
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v	197 " — "

V našem založništvu je izšla in se dobiva po vseh knjigov. tržnicah knjižica:

Umetno ribarstvo.

Spisal

Ivan Franke.

3³/₄ pôle v 8° s podobami. Mehko vezana stane 50 kr

Krasna domovina naša s svojimi potoki, rekami in jeseri je za umno ribarstvo tako ugodno ustvarjena, kakor ne kmalu kaka druga dežela. Sredstva in pota, kako isto pri nas urediti in upravljanje, podaje čislani gospod pisatelj na jako umeven način v gori omenjeni knjižici. Le-ta bode vsakemu, ki ima srce in skrb za povzdigo narodnega blagostanja, dobro došlo sredstvo, da se o tem predmetu pouči. Priporočujeva torej knjižico osebito velečestiti duhovščini, učiteljem in zemljiškim posestnikom, ker sva uverjena, da jo bodo z velikim zanimanjem prebirali ter iz nje črpali gotovo lepo korist.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotržnica

v Ljubljani na Kongresnem trgu.

(355—12)

V Židanovi hiši na Poljanski cesti dobé

4 ali 5 učencev

ljudske šole ali pa dijakov prijazno stanovanje in dobro postrežbo. Blizu je 1 mestna šola in gimnazija. — Natančneje se izve v Kolmanovi hiši na glavnem trgu, III. nadstr., uhod za vodo.

(655)

Št. 5203.

(627—3)

Razpis.

Na deželni vino- in sadjerejski šoli v Grmu pri Novem mestu — z dveletnim poučevanjem in slovenskim učnim jezikom — izpraznjene so 4 deželne ustanove za prihodnje šolsko leto 1886/87, ki se prične 1. novembra 1886.

Pravice do teh ustanov imajo sinovi kranjskih kmetovalcev in vinogradnikov, ki so vsaj 16 let stari, čvrstega zdravja, lepega vedenja in ki so z dobrim uspehom dovršili vsaj ljudsko šolo. Prednost imajo taki kmetjski sinovi, od katerih je upati, da se bodo potem na svojem domu s kmetijstvom, vino- in sadjerejo pečali.

Učenci z ustanovami dobivajo brezplačno hrano, stanovanje in pouk v šoli, obleko si pa morajo sami preskrbovati.

V šolo vsprejmejo se tudi plačujoči učenci, kateri plačujejo po 33 do 50 kr. na dan za hrano in stanovanje in pa 20 gld. šolnine na leto.

Lastnoročno pisane slovenske prošnje se imajo do 20. septembra 1886 izročiti vodstvu deželne vino- in sadjerejske šole na Slapu pri Vipavi.

Prošnjam priložiti je rojstni list, spričalo dovršene ljudske ali obiskovane srednje šole, zdravniško potrjilo o čvrstem in trdnem zdravju in župniško spričalo o lepem vedenju.

Prošnjam za vsprejem proti plačilu priložiti je reverz ali obvezno pismo starišev, oziroma skrbnikovo, zadevajoče vzdrževanje učenca.

Od deželnega odbora kranjskega,

v Ljubljani, dné 25. avgusta 1886.

VIZITNICE
v elegantnej obliki.
„NARODNA TISKARNA“
priporočila po nižji ceni

„THE GRESHAM“
zavarovalno društvo za življenje v Londonu.
Filijala za Avstrijo: Dunaj, Giselastrasse št. 1.
Filijala za Ogersko: Pešta, Franz-Josefsplatz št. 5 in 6, v hiši društva.

Društvena aktiva	frank. 91,064,543.54
Letni dohodki na premijah in obrestih dné 30. junija 1884	17,926,068.77
Izplačitve zavarovalnin in rent in zakupnin itd. za obstanka društva (1848) več kot	164,776,000.—
V slednji dvanajstmesечnej poslovalnej perijodi uložilo se je pri društvu za	66,393,200.—
ponudb, vsled česar znaša skupni znesek za obstanka društva na uloženi ponudbah več kot	1,391,163,329.—

Prospekte in druga razjasnila daje

Glavna agentura v Ljubljani, na Tržaški cesti št. 3, II. nadstropje pri Guido Zeschkotu.

(378—5)

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.

Št. 5493.

(623—3)

Razpis.

V deželni bolnici v Ljubljani je služba sekundarija z adjutom letnih 400 gld. in zčasno letno nagrado 150 gld. za službena opravila na blazničnem oddelku, s prostim staniščem v bolnici, z letno odškodnino 35 gld. za kurjavo in 7 gld. 20 kr. za svečavo — na dobo 2 let za oddati, ki se pa zna po zadovoljilem službovanji še za 2 leti podaljšati.

Prošnje za to službo z dokazili o zdravniškem doktoratu ali vsaj o dovršeni medicinični fakulteti in slučajno o dosedanjem službovanji in o zmožnosti slovenskega ali kacega slovenskega jezika, — naj se

do 25. septembra 1886

pošljejo vodstvu deželnih dobrodelnih naprav v Ljubljani.

Od deželnega odbora kranjskega,
v Ljubljani, dné 24. avgusta 1886.

V najem dadó se pod jako ugodnimi pogoji

primerni prostori

za vsakovrstno kupčijo s stanovanjem vred. — Daljše poizvedbe pri gosp. Janezu Kumerji v Idriji h. št. 112.

(654—1)

Takoj se vsprejmejo spretni

zavarovalnični nadzorniki

ali taki, ki želé biti. Prošnjiki naj oddajo svoje prošnje, katerim morajo biti pridejane dobre referencije generalnemu agentu gospodu Naglasu v Ljubljani. Taki, ki so sedaj delovali z dobrim uspehom, imajo prednost. Nastavili se bodo s stalno plačo in provizijo.

(372—1)

Otresena jabelka za mošt,

debela in drobna, v večjih količinah, se kupujejo. — Oddajajo naj se od 18. septembra na vseh postajah od Ljubljane do Trbiža. — Ponudbe, če le mogoče, za cele vagone. — Skupovalci se vsprejmejo.

(645—3)

ALOJZIJ MAYER v Šiški pri Ljubljani.

KOPALIŠČE

KRAPINSKE TOPLICE

na Hrvatskem.

Vožnja.

Odkar se je „Zagorska železnica“ otvorila, pa do konca septembra vozi mej železniško postajo „Zabok“ ter Krapinskimi toplicami omnibus, ki odhaja iz Zaboka po prihodu Zagrebškega vlaka ob 9. uri 15 minut zjutraj. Vozna cena za osebo do kopališča znaša 1 gld. ter se za 20 kilo prtljage nič ne računa.

(621—3)

Kopališčno ravnateljstvo.

NB. V Krapinskih toplicah so cene stanovanjem od dne 1. septembra naprej za 25% znižane.

Razglas.

Spomladi leta 1887 se bo v Fari pri Kostelji, okraja Kočevje, nov farovž zidal. Da se bo pa podvzetnik lagljeje s potrebnim materijalom preskrbel, se bo dražba (licitacija) že letos

28. septembra 1886 ob 10. uri dopoldne

pri Fari vršila. Farovž je cenjen 9232 gld. 43 kr., mej to svoto je zapopadna tudi tlaka, cenjena 2423 gld. 43 kr., katera se bo tudi v denarji plačala. Kdor bo hotel dražiti, bo moral prej uložiti 10% vadium ali v denarji ali v državnih papirjih po takratnem kurzu ali pa tudi v knjigah zanesljive hranilnice. Pod temi pogoji se tudi oferti vsprejemajo. Tudi se daje na znanje, da se načrt farovža, kakor tudi pogoji njegovega zidanja vsak dan lahko izvedó pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Kočevju, na dan dražbe se bodo videli pa tudi pri Fari.

Fara pri Kostelu, dné 22. avgusta 1886.

Za stavbeni odbor:

Šimen Lovšin,
župnik.

(614—2)